

Від умиротворення до консолідації: підтримка України як відповідь Заходу на початок російського вторгнення

УДК 327:061.1ЄС-
049.3(477):355.48(477:47)
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2024-6.25>

Савчук Віталій Романович
аспірант кафедри політології
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
вул. Шевченка, 57, Івано-Франківськ,
Україна
ORCID: 0000-0001-7942-0099

Стаття націлена на аналіз факторів, які були впроваджені під час перегляду формату співпраці країн Заходу з Україною після провалу політики «умиротворення» щодо Російської Федерації (РФ) у контексті їхньої міжнародної діяльності. Політика «умиротворення» сприяла реалізації імперських амбіцій Росії на глобальній арені та стала передумовою для здійснення найбільшого за масштабом військового вторгнення на територію суверенної держави з часів Другої світової війни. Особлива увага у дослідженні приділяється оцінці аспектів посилення міжнародної військової, економічної та соціально-гуманітарної підтримки України, а також розширення санкційного тиску на агресора на різних етапах російсько-української війни. Аналіз цих факторів є важливим у геополітичному контексті, оскільки результати дослідження можуть слугувати основою для розробки ефективних механізмів реагування на подібні виклики у майбутньому, що визначає актуальність цієї роботи.

Основною метою дослідження є аналіз та систематизація дій, здійснених країнами Заходу на підтримку України в умовах російської агресії, а також оцінка їхньої ефективності у забезпеченні безпеки, стабільності та захисту міжнародного права. Для досягнення цієї мети застосовувалися такі методи: аналіз і синтез документів, індукція та дедукція, узагальнення інформації, аналіз її впливу на ситуацію в Україні, контент-аналіз текстів офіційних заяв урядів та рішень міжнародних організацій, порівняльний аналіз заходів підтримки до і після початку повномасштабного вторгнення, а також розгляд конкретних прикладів допомоги, наданої окремими країнами або організаціями.

Результати дослідження свідчать про те, що зовнішньополітична позиція країн Заходу почала набувати змін у формуванні нового порядку денного у сфері міжнародної безпеки після початку повномасштабного вторгнення. Проте попри такі дії, зберігається ймовірність часткового повернення до елементів політики «умиротворення». Це проявляється у вигляді затримок у постачанні озброєння, обмеженні використанні фінансової допомоги та недостатньо жорсткої санкційної політики. Такий підхід створює ризики подальшої ескалації конфлікту, знижує стимули для припинення агресивних дій РФ та ставить під загрозу не лише стабільність України, але й міжнародний порядок загалом.

Ключові слова: політика умиротворення, зовнішня політика, міжнародні відносини, безпека, військове вторгнення, Україна, Росія, підтримка, Європейський союз.

Вступ. Російська збройна агресія проти України стала безпрецедентним порушенням міжнародного права в Європі після завершення Другої світової війни. Ця подія стимулювала глобальну переоцінку підходів до стримування агресорів і змусила переглянути концепцію безпеки в системі міжнародних відносин. Провал політики «умиротворення» наочно продемонстрував її неспроможність забезпечити довгострокову стабільність, що актуалізує необхідність аналізу переходу до більш узгоджених і дієвих заходів у відповідь на агресію. Реакція країн Заходу на вторгнення засвідчила, як трансформація підходів від дипломатичних спроб до консолідованої підтримки України здатна змінити баланс сил у сучасному світі. Вивчення цієї еволюції сприяє формуванню нового порядку денного у сфері міжнародних відносин.

Основу дослідження становить аналіз відкритих даних, отриманих із офіційних заяв урядів, матеріалів міжнародних організацій та фондів. Інформація охоплює аспекти військової, фінансо-

вої, гуманітарної підтримки України та санкційної політики проти РФ. Цей аналіз дозволяє визначити та порівняти ключові відмінності у формах підтримки на різних етапах російської агресії.

Мета та завдання. Метою дослідження є розробка висновків, які сприятимуть поглибленню розуміння ролі країн Заходу у забезпеченні глобальної безпеки, підтримці України та формуванні стратегій запобігання аналогічним конфліктам у майбутньому. Завдання дослідження включають: аналіз механізмів підтримки, постачання військового озброєння, гуманітарна допомога, дипломатичні ініціативи; санкційна протидія агресору; оцінка впливу політики «умиротворення» РФ у поєднанні з елементами політики стримування на ситуацію в Україні та міжнародну безпеку; характеристика динаміки змін у підходах західних країн до підтримки України під час повномасштабної війни.

Методи дослідження. У роботі використано широкий спектр загальнонаукових та спеціалізованих методів дослідження: аналіз і синтез, для опрацювання офіційних документів, угод та заяв,

що формують загальну картину підтримки України; індукція та дедукція, для виявлення загальних тенденцій на основі аналізу конкретних прикладів підтримки; узагальнення, для визначення ключових аспектів підтримки (військової, фінансової, гуманітарної, санкційної) та їх впливу на ситуацію в Україні; контент-аналіз, для детального дослідження текстів офіційних заяв, документів та рішень міжнародних організацій; порівняльний метод, для співставлення підтримки до і після початку повномасштабного вторгнення; екстраполяція, для прогнозування подальших напрямів підтримки; кейс-стаді, для вивчення конкретних прикладів допомоги, наданої окремими країнами чи організаціями. Такі підходи дозволяють всебічно оцінити динаміку заходів, спрямованих на протидію агресії РФ, та їх вплив на геополітичну ситуацію.

Результати. Політика умиротворення Росії країнами Європейського Союзу (ЄС) та іншими країнами світу, яка тільки стосовно українського питання тривала з 2014 року, призвела до найгіршої військової агресії після Другої світової війни. Чому було використано саме термін «політика умиротворення»? Згідно наших досліджень історичних аспектів питання «умиротворення», варто зосередити увагу на тому, що будь-яка політика спрямована на повне або навіть на часткове задоволення вимог сторони, яка здійснює безпідставне збройне агресивне вторгнення, найчастіше формує бажання агресора продовжувати свої дії, незважаючи на наявність чи відсутність обмежень, особливо якщо вони суттєво не впливають на здійснення агресії. Відповідно, якщо політика здійснена країнами стосовно агресора не призводить до зупинки агресії ми спостерігаємо факт умиротворення агресора. Саме цей аспект проблематики ми могли фіксувати з 2014 по 2022 роки в Україні.

Слід відзначити, що починаючи з 2022 року, після початку повномасштабного вторгнення, демократичні країни Заходу, реагуючи на неспровоковану агресію Росії, розпочали перегляд основних аспектів своєї зовнішньої політики. Особливу увагу приділено активізації надання допомоги та посиленню санкційного тиску на агресора.

Основними категоріями наданої допомоги є наступні:

1. Військова підтримка – включає надання від країн-партнерів прямої допомоги у формі технічних засобів, військового обладнання, навчання військових та підготовку персоналу для експлуатації техніки.

2. Гуманітарна допомога – полягає в комплексному підході до підтримки постраждалого населення України як на її території, так і за її межами, а також у сприянні поверненню українських громадян з території Росії, підтримці позиції країни на міжнародній арені для визнання Росії як агресора та у відновленні пошкоджених війною об'єктів житлової, енергетичної та критичної інфраструктури.

3. Фінансова допомога – включає макрофінансування з метою підтримки фінансової стабільності країни та надається міжнародними організаціями, такими як Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Світовий банк, урядами країн-партнерів, а також Європейськими інституціями.

4. Санкційна протидія – полягає в допомозі у стримуванні агресора через активізацію комерційних та фінансових обмежень, застосованих проти Росії, її громадян, які спонсорують агресію, та їх компаній, а також у боротьбі з можливостями обходу санкцій та застосування вторинних санкцій для країн або організацій, що підтримують агресора або відкривають можливості для обходу санкційних обмежень.

Військова допомога завжди була провідним питанням в контексті можливостей для протидії агресору. Після початку російської агресії в 2014 році країни ЄС зосереджувалися, здебільшого, на гуманітарній та фінансовій підтримці України. Згідно з відкритими джерелами, фінансування військової допомоги країн-членів ЄС від 2014 до 2020 року становило 235 млн євро [4]. У порівнянні з цим, підтримка США була більш вираженою у сфері військових внесків. Протягом зазначеного періоду виділено майже 2 млрд доларів США фінансової військової допомоги [19]. Щоб підтримати оборонні можливості України, серед інших питань була створена ініціатива сприяння безпеці в Україні (USAI), яка була сконцентрована на більш ефективному протистоянні російській агресії. Однак ця форма співпраці переважно відображала аспект підтримки актуального стану військ в Україні. Навіть незначні покращення у зброї, такі як протитанковий ракетний комплекс (ПТРК) Javelin, в основному залишалися на значній відстані від фронту та не використовувалися безпосередньо у військовому конфлікті [16]. Це було обґрунтовано стратегічним підходом Заходу, щоб уникнути ескалації конфлікту, проте таким чином здійснювалось «умиротворення» Росії. Отже, питання реального осучаснення і покращення техніки та озброєння, а також його впровадження в дію, відкладалося.

На етапі підготовки до агресії РФ, починаючи з другої половини 2021 року, країни світу, включаючи країни ЄС, поступово обдумували недоліки обраної ними тактики у зовнішньополітичній сфері. Варто відзначити, що не всі країни досягли такого рівня усвідомлення і не всі були готові відверто визнати близькість початку насильницької агресії. У той же час, з підготовкою до збройного вторгнення РФ в Україну, з'явилося розуміння серйозності ситуації та зростання готовності до змін. Одним із важливих кроків було посилення військового потенціалу України, що, сподівалися, могло більш ефективно стримати агресію РФ та підкреслити готовність країн Заходу допомагати Україні.

Серед найактивніших у наданні військової допомоги були інші країни-підписанти Будапештського меморандуму – США та Велика Британія. В жовтні 2021 року США виділили Україні додатковий пакет військової допомоги, який включав медичні засоби, боєприпаси, радари, катери, а найбільш важливим елементом стали ПТРК Javelin. Така допомога продовжувалася протягом наступних місяців [2]. Зі свого боку, Велика Британія надала Україні сучасну летальну зброю, таку як ПТРК NLAW, протимінний трал SPARK, великокаліберні боєприпаси та інше [1]. Також підтримку Україні виявили інші країни, особливо ті, що могли бути атаковані РФ у разі поразки України. Наприклад, Польща надала артилерійські боєприпаси, безпілотники різних типів, міномети, переносний зенітно-ракетний комплекс (ПЗРК) Piorun та інше [13]. Країни Балтії, отримавши дозвіл на експорт американської зброї, передали Україні ПЗРК Stinger від Литви та Латвії, а від Естонії – ПТРК Javelin [18], а також бронежилети, гаубиці та інше обладнання [9].

Західні країни спостерігали зростаючі ознаки невідворотності вторгнення з російського боку. Початком таких дій стала відмова президента РФ від участі у Мюнхенській конференції, запланована на 18–20 лютого 2022 року. Це стимулювало додаткове посилення військового потенціалу України з боку країн-партнерів. Провідні країни, зокрема США, Велика Британія, Канада, Польща, Данія, Чехія, Литва, Латвія, Естонія, Нідерланди та інші надавали додаткову військову допомогу. Варто зауважити, що попри не бажання влади Німеччини здійснювати військову підтримку України, навіть вона відправила польовий шпиталь і захисні шоломи [3]. Варто відзначити спроби світових лідерів переконати президента РФ змінити свої агресивні плани, що відбувалися під час телефонних розмов президентів США Д. Байденом та Франції Е. Макроном з президентом РФ В. Путіним 12 і 20 лютого відповідно. Однак ці спроби не принесли бажаних результатів, що свідчить про той факт, що міжнародні актори, які впроваджують тактику «умиротворення» стосовно агресора в своїй зовнішній політиці, часто зазнають втрату міжнародного авторитету.

На підставі накопиченої інформації можна зробити висновок, що Україна вже з 2014 року мала інтерес до отримання військової підтримки в даному форматі. Проте, лише наближення майбутнього відкритого військового вторгнення РФ викликало належну реакцію на ці прагнення. Слід також відзначити, що такий формат військової підтримки виявився набагато доцільнішим, але багаторічна стратегія умиротворення РФ призвела до зниження ясності і розуміння реального стану речей з боку президента Росії. Навіть за наявності військової та моральної підтримки України зі сто-

рони країн Заходу, можливість відмови агресора від його планів вже була вкрай мало ймовірною. Однак були створені фактори, які частково уповільнили захоплення території України і дозволили продовжити бойові дії з метою їх повернення.

Ще одним аспектом інтенсифікації міжнародної підтримки України була сфера гуманітарних заходів. Після анексії Криму Росією та організації конфлікту на сході України, що включало постачання зброї сепаратистським угрупованням та пряме введення військ, гуманітарна ситуація в країні загострилася, породжуючи глибоку гуманітарну кризу. Військові дії на сході країни призвели до руйнування інфраструктури, загроз для життя мешканців та масової появи внутрішньо переміщених осіб. Країни ЄС взяли на себе провідну роль у наданні гуманітарної допомоги Україні, спрямованої на задоволення термінових потреб постраждалих, зокрема у медичній сфері, забезпеченні харчами та наданні фінансової підтримки місцевому населенню. Оцінка потреб та координація допомоги здійснювалися за участю Європейської Комісії та її підрозділів, зокрема, Офісу гуманітарної допомоги, який є ключовим органом ЄС у галузі гуманітарної діяльності. Головною метою гуманітарної підтримки було допомогти постраждалим від військових дій, внутрішнім переселенцям з тимчасово окупованих територій України та відновити інфраструктуру на Донбасі.

На початку 2022 року, ще до початку повномасштабного вторгнення, передбачалося виділення суми в 190 млн доларів США для надання допомоги 1,8 млн осіб з загальної кількості 2,9 млн осіб, які на той момент вже потребували допомоги. Починаючи з початку бойових дій на сході України у 2014 році, ООН та її гуманітарні партнери надали життєво необхідну допомогу та послуги у сфері захисту на суму понад 700 млн доларів США [12]. Ці аспекти міжнародної підтримки забезпечили можливість українським громадянам, які постраждали від агресивних дій Росії, мати необхідні засоби для виживання у складних умовах.

Проте з початку повномасштабного вторгнення, країна зіткнулась з надзвичайно гострою фазою гуманітарної кризи. Наземні атаки РФ на північні, східні та південні регіони країни, у поєднанні з ракетними атаками навіть на західні регіони, спровокували переміщення людей, які шукали безпечного притулку, а українські міста, очікувано, виявилися непередбаченими до таких масових міграційних потоків. В поєднанні з невизначеністю з приводу наближення загрози, що несли російські війська, люди почали шукати притулку за межами України.

З початком масової міграції українських біженців, країни Європи та інші міжнародні установи активізували широкомасштабну гуманітарну реакцію. ЄС впровадив свою директиву про тимчасовий захист, що дозволила українцям отримати

право на проживання, працевлаштування та отримання допомоги у 26 з 27 країн-членів ЄС. Це уникнуло необхідності у затягнутому та невизначеному процесі подання документів на отримання статусу біженця, що ставало перешкодою для осіб, які прибули у 2015 році.

Деякі країни, які раніше відзначалися схильністю до закриття своїх кордонів перед тими хто шукав притулку, стали основними пунктами призначення для українських біженців. Польща прийняла 2,2 млн осіб, Угорщина, що раніше здійснювала сувору міграційну політику, дала притулок для 340 тисяч українців. Президент США Дж. Байден заявив про намір прийняти до 100 тисяч українських біженців та виділити 1 млрд доларів США для підтримки Європи у забезпеченні потоку вимушених переселенців. Канада, яка має одну з найбільших у світі українських діаспор, висловила готовність прийняти стільки українців, скільки захочуть прибути [15].

Протягом перших шести місяців інтенсивних бойових дій, близько 6,6 мільйона українців мігрували за межі країни, тоді як ще приблизно така ж кількість стали внутрішньо переміщеними особами на території України. Ця динаміка призвела до того, що близько третини населення України була змушена залишити свої домівки, що робить цю ситуацію однією з найбільших глобальних криз переміщення населення на сучасному етапі історії світу. З урахуванням осіб, які були вимушені залишити свої місця проживання чи отримали поранення внаслідок вторгнення, загальна кількість постраждалих сягнула понад 17,7 мільйона осіб [7].

Наступним напрямком активізації допомоги Україні стало надання фінансової підтримки. Одразу після початку російської агресії у 2014 році, країни ЄС, Європейські інституції, МВФ та Світовий банк стали головними міжнародними суб'єктами, які здійснювали надання такої допомоги.

У межах співпраці між Україною та ЄС з 2014 по 2022 роки було надано Україні близько 17 млрд євро у вигляді грантів і позик. Ці кошти складаються з 9,5 млрд євро позик від Європейського інвестиційного банку та Європейського банку реконструкції та розвитку, 5,6 млрд євро з п'ятих програм макрофінансових позик, 1,7 млрд євро двосторонньої співпраці, 355 млн євро з програми підтримки інструментів зовнішньої політики та 190 млн євро гуманітарної допомоги [17].

Загалом варто відзначити, що така інтенсивна фінансова підтримка, надана більшістю країн світу та міжнародними організаціями на початковому етапі російської агресії у період з 2014 по 2022 роки, була необхідною та сприяла стабілізації фінансового становища в країні. Ця підтримка стала фундаментом фінансової міцності, що надало кращі можливості для підготовки Україні до повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році.

Обговорення питань співпраці з країнами Заходу та міжнародними організаціями були поглиблені після початку вторгнення. У зв'язку зі складною ситуацією, що склалася, для протистояння російській агресії країна потребувала ще активнішої підтримки, в тому числі і фінансової. Згідно з даними Національного банку, у 2022 році Україна отримала 32,2 млрд доларів США міжнародної фінансової допомоги, з яких майже половину складали гранти, а іншу частину – позики та гарантії [5]. Найбільший обсяг безповоротної допомоги надійшов від США – майже 12 млрд доларів США. Крім того, в 2022 році допомогу на безповоротній основі надали інституції ЄС – 743 млн доларів США, Німеччина – майже 1,3 млрд доларів США, Італія – 117 млн доларів США, Велика Британія – 91 млн та інші країни [10]. Цей значний обсяг фінансової підтримки у перший рік війни допоміг зменшити паніку серед населення та стабілізувати курсові коливання. У 2023 році обсяг допомоги зріс до рекордних 42,9 млрд доларів США, проте лише трохи більше 27% становили гранти, а 73% – позики та гарантії. Активна підтримка у 2023 році не лише дозволила покрити всі видатки, а й сприяла збільшенню міжнародних валютних резервів до 40,5 млрд доларів США на кінець 2023 року, що перевищувало рівень, який був до повномасштабного вторгнення [5].

Загалом, за перші два роки війни, інституції ЄС надали виключно фінансової підтримки на суму 77,2 млрд євро, Сполучені Штати надали 24 млрд євро, Велика Британія – 6 млрд євро, Японія – 5,6 млрд євро, Канада та Норвегія – по 3,4 млрд євро, Бельгія – 1,7 млрд євро та інші країни своїми внесками підтримували фінансову стабільність України [14].

Останнім, але одним із ключових напрямків підтримки України було введення санкційних обмежень проти країни-агресора. Санкції, як окрему форму стримування агресора та водночас припинення російської агресії в Україні, впроваджувались країнами світу з 2014 року, безпосередньо після анексії Криму. Перша хвиля санкцій, накладених Заходом на Росію, включала заморожування активів та введення візових обмежень для осіб, що виявилися причетними до прихованої агресії проти України на території Криму. Друга хвиля санкцій була спрямована на економічну блокаду анексованого півострова. Секторальні санкції та обмежувальні заходи виявилися найбільш ефективними інструментами «примусу до деескалації насильства» на Донбасі. Ці заходи включали заборону на співпрацю з низкою російських економічних суб'єктів, включаючи державні банки, обмеження доступу до фінансових ринків, заборону на реалізацію проєктів у сфері оборонно-промислового комплексу та укладення контрактів у сфері енергетики. Тільки у 2014 році санкції та обмеження різних форм були введені 41 країною проти 151 особи [11]. Протягом цього

періоду санкції продемонстрували свій ефект: почався відтік інвестицій з країни, курс рубля почав падати, рівень інфляції почав зростати, Росія була формально виключена зі складу Великої вісімки, російська делегація в ПАРЕ була позбавлена права голосу. У наступні роки підтримка існуючих санкційних обмежень тривала, але їхня ефективність багаторазово зменшилася через використання лазівок та можливостей для обходу санкцій та відсутність бажання посилювати їх. Ці заходи вплинули на призупинення активного розвитку деяких сфер російської економіки, таких як оборонна, сировинна та аерокосмічна галузі, але посилення санкційного тиску, що б надало Росії можливість зрозуміти некоректність своїх дій, було недостатнім, і агресія РФ продовжувалася на тому ж рівні.

Нова хвиля зростання санкційного тиску почалась незадовго до повномасштабного вторгнення, після визнання Росією так званих Донецької та Луганської народних республік 21 лютого 2022 року. Другий та третій пакети санкцій були введені відразу після початку повномасштабного вторгнення.

З кожним новим пакетом санкцій, хоч вони й ставали суворішими, Росія знаходила шляхи їх обходу. У цьому активно допомагали країни-сусіди. Основним торговельним партнером РФ є Китай, який у 2022 році збільшив обсяг експорту до Росії на 8,5 млрд доларів США порівняно з попереднім роком. Однак у відсотковому вираженні цей ріст не є найбільшим. Статистика експорту до Росії показує, що у 2022 році найбільше збільшення торговельних потоків спостерігалось з боку Туреччини, Казахстану, Вірменії, Узбекистану та Киргизстану. Водночас, відбулося істотне зростання експорту до цих країн з боку західних держав [6].

На кінець лютого 2024 року було введено 13 пакетів санкцій, деякі спрямовані саме на запобігання реекспорту підсанкційних товарів та товарів подвійного призначення з західних країн на територію РФ. Надзвичайно тривале затвердження жорстких та оперативних санкційних рішень призвело до проблем, що спостерігалися також після активного періоду санкцій 2014-2015 років. Ініціативи економічного тиску втрачали ефективність, оскільки економіка адаптувалась, а методика обходу санкційних рішень формувалась швидше, ніж приймалися дії по усуненню проблеми. Російська економіка, хоч і не показувала значного зростання, але воно було присутнє і відповідно з наявним ростом країна могла і надалі підтримувати агресивні заходи протягом наступних років.

Висновки. Зовнішньополітична позиція країн Заходу після початку повномасштабного вторгнення почала набувати змін у формуванні нового порядку денного у сфері міжнародної безпеки. Проте варто звернути увагу на той факт, що все ж зберігається ймовірність повернення до елементів «політики

умиротворення», зокрема через затримки в постачанні озброєння, обмеження використання фінансової допомоги та недостатньо жорстку санкційну політику. Такий підхід створює небезпечні передумови для ескалації агресії та знижує стимули для припинення агресивних дій РФ щодо України, що ставить під загрозу не лише стабільність України, але й міжнародний порядок у цілому.

Також, з високим рівнем впевненості можна стверджувати, що якби Україна отримала хоча б половину обсягу тієї військової та економічної підтримки у 2021 році, не те що у 2014 році, це могло б призвести до зупинки військової агресії Росії, запобігти сотням тисяч жертв, зменшити економічні збитки не тільки України, а й країн Заходу і зробити українську армію, а в перспективі і європейську, краще підготовленою до майбутніх викликів. Враховуючи, що санкції, які наразі застосовуються, призводять до зменшення енергетичного впливу Росії на країни Європи та обмежують поставки комплектуючих для її озброєння, де тільки ракети, які використовуються для агресії проти України, мають в своєму складі більше ніж 1500 іноземних компонентів [8], слід зауважити, що Росія просто не мала б достатніх ресурсів і військової потужності для здійснення військових агресій не лише в Україні, але й на інших територіях, де вона веде військові операції. Без війни, ідеологічне бачення російського керівництва не могло б підтримувати свій авторитет, що могло б призвести до зміни режиму через невдоволення без зовнішніх перемог.

Варто зазначити, що цей історичний досвід має значну наукову і практичну цінність, оскільки ми вдруге, після періоду правління А. Гітлера, спостерігаємо майже ідентичний сценарій реалізації «політики умиротворення агресора». Проте міжнародна спільнота не завжди здатна однозначно засвоїти уроки минулого та усвідомити довгострокові наслідки такої політики. Хоча кінцеві результати застосування країнами Заходу політики «умиротворення» щодо РФ для України залишаються невідомими, ключовим завданням є аналіз емпіричних даних щодо цієї тактики у зовнішній політиці. Це дозволить виробити обґрунтовані рекомендації для запобігання повторенню подібних помилок у майбутньому.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Баркар Д. Військова допомога Україні. Які країни надають зброю і хто блокує постачання? *Радіо Свобода*. 2022. URL: <https://www.radiosvoboda.org/amp/viyskova-dopomoha-ukrayini-yaki-krayiny-nadayut-zbroyu-i-khto-blokuye-postachannya/31665534.html>
2. Військова допомога від партнерів: що Україна отримала у 2021 році. *Слово і Діло*. 2021 URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/12/24/infografika/bezpeka/viyskova-dopomoha-partneriv-ukrayina-otrymala-2021-roczі>

3. Військова допомога для України: яке озброєння надали партнери. *Слово і Діло*. 2022. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/02/24/infografika/bezpeka/vijskova-dopomoha-ukrayiny-yake-ozbroynnya-nadaly-partnery>

4. Військова допомога Україні: як з роками змінювалася підтримка США та ЄС. *Слово і Діло*. 2021. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/04/23/infografika/svit/vijskova-dopomoha-ukrayini-yak-rokamy-zminyuvalasya-pidtrymka-ssha-ta-yes>

5. Інфляційний звіт. Січень 2024 року. *Національний банк України*. 2024. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/IR_2024-Q1.pdf?v=6

6. Калашник П., Гненний К. Пробоїни у санкціях. Forbes виявив, що країни ЄС та США аномально збільшили експорт до сусідів Росії. Як Україна бореться з реекспортом до РФ. *Forbes Ukraine*. 2023. URL: <https://forbes.ua/money/proboini-u-sanktsiyakh-forbes-viyaviv-shcho-kraini-es-ta-ssha-anomalnozbilshili-eksport-do-susidiv-rosii-yak-ukraina-boretsya-z-reeksportom-do-rf-16082023-15437>

7. Криза в Україні 2022: 6 місяців гуманітарного реагування. *IOM Ukraine*. 2022. URL: <https://ukraine.iom.int/uk/resources/kryza-v-ukrayini-2022-6-misyatsiv-humanitarnoho-reahuvannya>

8. Офіс Президента України. «Петріоти» та інші системи ППО зараз потрібні саме в Україні, для наших міст і громад. *YouTube*. 2024. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=k22cSGMEITA>

9. Павлюк О. Військова допомога Україні на тлі загрози з боку Росії. Які країни допомагають озброюватися. *Суспільне новини*. 2022. URL: <https://suspilne.media/amp/201353-vijskova-dopomoga-ukraini-na-tli-zagrozi-z-boku-rosii-hto-i-ak-dopomagaie-ozbrouvatisa/>

10. Скільки безповоротної допомоги Україна отримала від союзників за час великої війни. *Слово і Діло*. 2023. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/10/16/infografika/finansy/skilky-bezpovorotnoyi-dopomohy-ukrayina-otrymala-soyuznykiv-chas-velykoyi-vijny>

11. Хара О. Санкційний зашморг для Кремля. *Дзеркало Тижня*. 2014. URL: https://zn.ua/ukr/international/sankciyniy-zashmorg-dlya-kremlya_.html

12. 2022 Humanitarian Needs and response Overview: Ukraine. *United Nations. Ukraine*. 2021. URL: <https://ukraine.un.org/en/172365-2022-humanitarian-needs-and-response-overview-ukraine>

13. Błaszczak M. (@mbłaszczak). Dobra wiadomość. Rada Ministrów przyjęła na mój wniosek uchwałę w sprawie pomocy Ukrainie ... X (Twitter). 02.02.2022. URL: <https://x.com/mbłaszczak/status/1488639629796466692>

14. Government support to Ukraine: Type of assistance. Allocations Jan. 24, 2022 to Feb. 29, 2024. *Kiel Institute*. 2024. URL: https://app.23degrees.io/view/tAuBi41LxvWwKZex-bar-stacked-horizontal-figure-2_csv_final

15. How the Ukrainian refugee crisis will change Europe. *The Economist*. 2022. URL: <https://www.economist.com/europe/2022/03/25/how-the-ukrainian-refugee-crisis-will-change-europe>

16. Morgunov S., Englund W., Birnbaum M. U.S. military aid bolsters Ukraine's front lines, but the Trump drama makes Kyiv nervous. *Washington Post*. 2019. URL: <https://www.washingtonpost.com/world/europe/us-military-aid-bolsters-ukraines-front-lines-but-the-trump-drama->

[makes-kyiv-nervous/2019/11/19/79ece332-070e-11ea-9118-25d6bd37dfb1_story.html](https://www.washingtonpost.com/world/europe/us-military-aid-bolsters-ukraines-front-lines-but-the-trump-drama-makes-kyiv-nervous/2019/11/19/79ece332-070e-11ea-9118-25d6bd37dfb1_story.html)

17. Official Twitter of the European Commission. (@EU_Commission). Since the outbreak of the conflict in 2014, the EU and European financial institutions have allocated over €17 billion ... X (Twitter). 27.01.2022. URL: https://x.com/EU_Commission/status/1486659583468781569

18. Official Twitter of the Ministry of Defence of the Republic of Estonia. (@MoD_Estonia). ... Strengthen #Ukraine's ability to defend itself by providing additional defence assistance ... X (Twitter). 21.01.2022. URL: https://x.com/MoD_Estonia/status/1484557219224080384

19. Security Sector Assistance by Year. Map. Security Assistance Monitor. *The Center for International Policy*. URL: <https://securityassistance.org/map/>

REFERENCES:

1. Barkar D. Viyskova dopomoha Ukraini. Yaki krainy nadayut zbroiu i khto blokue postachannya? [Military aid to Ukraine. Which countries provide weapons and who blocks supplies?]. *Radio Svoboda*, 2022. URL: <https://www.radiosvoboda.org/amp/viyskova-dopomoha-ukrayini-yaki-krainy-nadayut-zbroiu-i-khto-blokuye-postachannya/31665534.html> [in Ukrainian].

2. Viyskova dopomoha vid partneriv: shcho Ukraina otrymala u 2021 rotsi [Military aid from partners: What Ukraine received in 2021]. *Slovo i Dilo*. 2021. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/12/24/infografika/bezpeka/vijskova-dopomoha-partneriv-ukrayina-otrymala-2021-rotsi> [in Ukrainian].

3. Viyskova dopomoha dlya Ukrainy: yake ozbroynnya nadaly partnery [Military aid for Ukraine: What weapons were provided by partners]. *Slovo i Dilo*, 2022. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/02/24/infografika/bezpeka/vijskova-dopomoha-ukrayiny-yake-ozbroynnya-nadaly-partnery> [in Ukrainian].

4. Viyskova dopomoha Ukraini: yak z rokamy zminyuvalasya pidtrymka SSHA ta YeS [Military aid to Ukraine: How US and EU support has changed over the years]. *Slovo i Dilo*, 2021. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/04/23/infografika/svit/vijskova-dopomoha-ukrayini-yak-rokamy-zminyuvalasya-pidtrymka-ssha-ta-yes> [in Ukrainian].

5. Inflyatsiyniy zvit. Sichen 2024 roku [Inflation Report. January 2024]. *Natsionalnyi bank Ukrainy*. 2024. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/IR_2024-Q1.pdf?v=6 [in Ukrainian].

6. Kalashnyk P., Hnennyi K. Proboiny u sanktsiyakh. Forbes viyavyv, shcho krainy YeS ta SSHA anomalnozbilshyly eksport do susidiv Rosii. Yak Ukraina boretsya z reeksportom do RF [Loopholes in sanctions. Forbes found that EU and US countries abnormally increased exports to Russia's neighbors. How Ukraine fights against re-exports to Russia]. *Forbes Ukraine*, 2023. URL: <https://forbes.ua/money/proboini-u-sanktsiyakh-forbes-viyaviv-shcho-kraini-es-ta-ssha-anomalnozbilshili-eksport-do-susidiv-rosii-yak-ukraina-boretsya-z-reeksportom-do-rf-16082023-15437> [in Ukrainian].

7. Kryza v Ukraini 2022: 6 misyatsiv humanitarnoho reahuvannya [Crisis in Ukraine 2022: Six Months of Humanitarian Response]. *IOM Ukraine*. 2022. URL: <https://ukraine.iom.int/uk/resources/kryza-v-ukrayini->

2022-6-misyatsiv-humanitarnoho-reahuvannya [in Ukrainian].

8. Ofis Prezydenta Ukrainy. «Patrioty» ta inshi systemy PPO zaraz potribni same v Ukraini, dlya nashykh mist i hromad [«Patriots» and other air defense systems are needed in Ukraine right now, for our cities and communities]. *YouTube*, 2024. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=k22cSGMEITA> [in Ukrainian].

9. Pavlyuk O. Viyskova dopomoha Ukraini na tli zahrozy z boku Rosii. Yaki krainy dopomahayut ozbroiyuvatsya [Military aid to Ukraine amidst the Russian threat. Which countries help with armament?]. *Suspilne Novyny*, 2022. URL: <https://suspilne.media/amp/201353-viyskova-dopomoga-ukraini-na-tli-zagrozi-z-boku-rosii-hto-iak-dopomaga-ozbroiyuvatsya/> [in Ukrainian].

10. Skilky bezpovorotnoi dopomohy Ukraina otrymala vid soiuznykiv za chas velykoi viiny [How much non-repayable aid Ukraine received from allies during the great war]. *Slovo i Dilo*, 2023. URL: <https://www.slovodilo.ua/2023/10/16/infografika/finansy/skilky-bezpovorotnoyi-dopomohy-ukrayina-otrymala-soyuznykiv-chas-velykoyi-viiny> [in Ukrainian].

11. Khara O. Sanktsiyni zashmorch dlya Kremlia [Sanction noose for the Kremlin]. *Dzerkalo Tyzhnia*, 2014. URL: https://zn.ua/ukr/international/sankciyni-zashmorg-dlya-kremlya_.html [in Ukrainian].

12. 2022 Humanitarian Needs and response Overview: Ukraine. *United Nations. Ukraine*. 2021. URL: <https://ukraine.un.org/en/172365-2022-humanitarian-needs-and-response-overview-ukraine>

13. Błaszczak M. (@mbłaszczak). Dobra wiadomość. Rada Ministrów przyjęła na mój wniosek uchwałę w sprawie pomocy Ukrainie... [Good news. The Council

of Ministers adopted my proposal to assist Ukraine...] X (Twitter). 02.02.2022. URL: <https://x.com/mbłaszczak/status/1488639629796466692> [in Polish]

14. Government support to Ukraine: Type of assistance. Allocations Jan. 24, 2022 to Feb. 29, 2024. *Kiel Institute*. 2024. URL: https://app.23degrees.io/view/tAuBi41LxvWwKZex-bar-stacked-horizontal-figure-2_csv_final

15. How the Ukrainian refugee crisis will change Europe. *The Economist*. 2022. URL: <https://www.economist.com/europe/2022/03/25/how-the-ukrainian-refugee-crisis-will-change-europe>

16. Morgunov S., Englund W., Birnbaum M. U.S. military aid bolsters Ukraine's front lines, but the Trump drama makes Kyiv nervous. *Washington Post*. 2019. URL: https://www.washingtonpost.com/world/europe/us-military-aid-bolsters-ukraines-front-lines-but-the-trump-drama-makes-kyiv-nervous/2019/11/19/79ece332-070e-11ea-9118-25d6bd37dfb1_story.html

17. Official Twitter of the European Commission. (@EU_Commission). Since the outbreak of the conflict in 2014, the EU and European financial institutions have allocated over €17 billion ... X (Twitter). 27.01.2022. URL: https://x.com/EU_Commission/status/1486659583468781569

18. Official Twitter of the Ministry of Defence of the Republic of Estonia. (@MoD_Estonia). ... Strengthen #Ukraine's ability to defend itself by providing additional defence assistance ... X (Twitter). 21.01.2022. URL: https://x.com/MoD_Estonia/status/1484557219224080384

19. Security Sector Assistance by Year. Map. Security Assistance Monitor. *The Center for International Policy*. URL: <https://securityassistance.org/map/>

From appeasement to consolidation: Western support for Ukraine as a response to the onset of Russian invasion

Savchuk Vitalii Romanovych

Postgraduate Student at the Department of Political Science

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk, Ukraine

ORCID: 0000-0001-7942-0099

The article focuses on analyzing the factors involved in the revision of Western countries' cooperation framework with Ukraine following the failure of the «appeasement» policy towards the Russian Federation in their international activities. «Appeasement» policy facilitated the realization of Russia's imperial ambitions on the global stage and became a precondition for the largest military invasion of a sovereign state since World War II. The study pays particular attention to assessing the aspects of enhanced international military, economic, and socio-humanitarian support for Ukraine, as well as the expansion of sanctions against the aggressor at various stages of the Russian-Ukrainian war. The analysis of these factors is important in the geopolitical context, as the results of the study can serve as a basis for developing effective mechanisms for responding to similar challenges in the future, which determines the relevance of this work.

The primary purpose of the study is to analyze and systematize the actions taken by Western countries to support Ukraine against Russian aggression, as well as to evaluate their effectiveness in ensuring security, stability and the protection of international law. To achieve this purpose, the following methods were employed: analysis and synthesis of documents, induction and deduction, summarising information, assessment of its impact on the situation in Ukraine, content analysis of official government statements and decisions of international organizations, comparative analysis of support measures before and after the start of the full-scale invasion and consideration of specific examples of assistance provided by individual countries or organizations.

The results of the study show that Western countries foreign policy position has begun to change in shaping a new international security agenda after the start of the full-scale invasion. However, despite such actions, there is a possibility of a partial return to «appeasement» policy elements. This can be seen in the form of delays in arms supplies, restrictions on financial assistance, and insufficiently tough sanctions policy. This approach creates risks of further escalation of the conflict, reduces incentives to stop Russia's aggressive actions, and threatens not only Ukraine's stability but also the international order as a whole.

Key words: appeasement policy, foreign policy, international relations, security, military invasion, Ukraine, Russia, support, European Union.